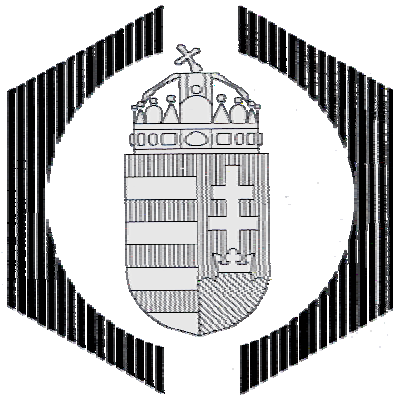

A Magyar Mérnöki Kamara

ETIKAI-FEGYELMI SZABÁLYZATA

2007. május 19.

Tartalomjegyzék:

- I. Etikai-fegyelmi kódex (EK)
- II. A fegyelmi eljárás rendje
- III. Kivonat az 1996. évi LVIII. kamarai törvényből
- IV. Ajánlás a mérnöki, ill. építészeti szolgáltatások, ajánlatok versenyeztetésével végzett odaítélési eljárásra

I. ETIKAI-FEGYELMI KÓDEX

A mérnök a műszaki alkotás, létesítmény és termék (a továbbiakban mű) létrehozásával jelentősen hozzájárul a társadalom anyagi jólétének gyarapításához. Munkája nemcsak a most élők, hanem jövő nemzedékek életének minőségére is közvetlenül kihat. Ezért hivatását felelősséggel csak akkor gyakorolhatja, ha munkájában a magas szintű szaktudás elvszerű erkölcsi magatartással párosul. Ezt kívánja meg tőle a társadalom, ezt várják el a munkaadói, munkatársai és ügyfelei, de ezt követeli meg szakmai érdeke is. A mérnök a területi mérnöki kamara tagjaként, mind hazánkban, mind külföldön, magatartásában, munkájában és minden megnyilvánulásában őrizze a nemzeti érdekeket és értékeket és legyen lojális a kollégáival.

Etikus minden olyan tevékenység, amely - a tételes (jogi) törvénynek megfelelően és azokon túlmenően - az anyagi és szellemi javaknak a környezetvédelmi szempontok figyelembevételével melletti gyarapításával a közösségi és egyéni élet minőségének emeléséhez hozzájárul. Nem etikus, azaz etikai vétségnek minősül e Mérnöki Etikai Kódexben részletezett minden olyan rosszhiszemű, illetve hanyag tevékenység, amely az említett értékteremtést felróhatóan károsítja, gátolja, vagy elmulasztja. Szakmai fegyelmi vétség minden olyan magatartás, amely sérti a szakmai szabályokat kötelezőnek elfogadott követelményeket.

A. ALAPVETŐ ELVEK

1. §

A mérnök hivatásának gyakorlása során az emberek biztonságát, egészségét és jólétét, a természeti környezet és az emberek javainak ésszerű védelmét tekintse minden másnál fontosabb feladatának.

A mérnök:

- tájékoztassa munkaadóját, illetve ügyfelét és szükség esetén a Magyar Mérnöki Kamarát, illetve az illetékes szerveket is, ha szakmai döntését oly módon másítja meg, hogy az az emberek biztonságát, egészségét, tulajdonát, vagy jólétét veszélyezteti,
- csak olyan műszaki dokumentáció készítésére adhat megbízást, készíthet el, vagy hagyhat jóvá, amely az érvényben lévő szabályozásokkal összhangban van és az emberek egészsége, tulajdona és jóléte szempontjából kellően biztonságos,
- a természeti környezetbe csak körültekintően, mérnöki igényességgel és etikusan avatkozzék be,
- tisztelje az elődök alkotásait, mint műszaki kulturális értékeket,
- a hivatalos minőségben tudomására jutott tényeket, adatokat, vagy információkat ne hozza nyilvánosságra az ügyfél, vagy a munkaadó előzetes beleegyezése nélkül, kivéve, ha a törvény, vagy jelen Kódex erre felhatalmazza, vagy kötelezi,
- ne engedje meg, hogy saját, vagy vállalkozása nevét olyan személlyel, vagy szervezettel összefüggésben használják, vagy hozzák üzleti kapcsolatba, amelyről joggal feltételezhető, hogy csalárd, tisztességtelen üzleti, szakmai tevékenységbe bonyolódott. Ha ez mégis megtörtént, szerepét az etikai szabályok betartásával tisztázza,
- tevékenysége során a lehetőségeket és adottságokat figyelembe véve a gazdasági hatékonyság szempontjait maximálisan érvényesítse az általa létrehozott műszaki

alkotástól, létesítménytől és terméktől elvárt funkcionális igények kielégítésekor,

- akinek tudomására jut jelen Kódexnek bármely vélhető megszegése, az az erre vonatkozó információ, vagy az elvárt közreműködés biztosításával működjenek együtt a Magyar Mérnöki Kamarával annak megszüntetésében,
- hason oda, és munkatársaitól követelje meg, hogy a gyakorlati munka során esetleg előforduló és ismertté vált hibák ügyében intézkedés szülessen.

2. §

A mérnök tevékenységében ne lépje túl saját illetékességének határait, és ne vállaljon felkészültséget meghaladó feladatot.

A mérnök:

- csak akkor vállalhat el valamilyen megbízást, illetve fejthet ki tevékenységet, ha az adott szakterületre vonatkozó szakképzettséggel, és speciális szakmai gyakorlattal, jogosultsággal rendelkezik,
- nem írhat alá olyan tervet, vagy dokumentációt, amelyben nem illetékes, sem olyan tervet, vagy dokumentációt, amely nem irányításával és ellenőrzésével készült,
- csak akkor fogadhat el megbízást és vállalhat felelősséget egy teljes mű koordinálására, csak akkor írhatja alá és hitelesítheti az egész mű dokumentációját, ha annak minden egyes műszaki részét az ezt kidolgozó és megfelelő képesítéssel, valamint jogosultsággal rendelkező mérnök aláírta és hitelesítette.

3. §

A mérnök legyen tárgyilagos és ragaszkodjék az igazsághoz szakmai közleményeiben, állásfoglalásaiban és igazolások kiadásakor.

A mérnök:

- a) műszaki ügyekben bármely érdekelt fél által kezdeményezett, vagy megfizetett állásfoglalást, bírálatot, érvelést csak úgy nyilvánítson, hogy előrebocsátott magyarázattal egyértelműen megnevezi azt az érdekelt felet, akinek a képviselőjében beszél, ezzel nyilvánosságra hozva az ügygel kapcsolatos minden esetleges érdekeltiségét,
- b) szakmai véleményt akkor nyilvánítson ki, ha véleménye a tények megfelelő ismeretén és tárgyi illetékességén alapul,
- c) minden általa ismert, illetve megismerhető adat feltárásával adjon hiteles véleményt,
- d) se tudatosan, se gondatlanul ne csoportosítsa olyan módon az adatokat, hogy emiatt a tudomány, illetve a gyakorlat aktuális állásától eltérő következtetések származhassanak,
- e) lényeges tények későbbi felmerülése esetén vizsgálja felül korábbi – nem mindenben helytállóknak bizonyuló – számításait, illetve megállapításait,
- f) törekedjék egyértelmű állásfoglalásra, illetve eredmény(ek)re jutni. Ha ez tényszerűen lehetetlen volna, akkor jelölje meg a bizonytalan vagy nehezen értelmezhető részletek okait, a pontosítás lehetőségeit vagy lehetetlenségét és a megoldás(ok) ajánlható változatait,
- g) vita esetén úgy tartson kapcsolatot az ügyben érdekelt felekkel, hogy eljárásának, illetve eredményeinek hitelessége és elfogulatlansága ne lehessen kérdéses,
- h) világosan és félreérthetetlenül utasítson vissza bármilyen formájú részrehajlásra irányuló befolyásolási kísérletet (vagy ilyenként értelmezhető célzást, ráutaló magatartást) és erről – adott esetben – az ellenérdekű fele(ke)t is tájékoztassa,
- i) mérnöki tevékenységével, munkatársaival kapcsolatos igazolásában, önként vagy felkérésre tett nyilatkozatában ragaszkodjon a tényekhez és azok teljeskörű feltárásához, valamint az abban elvállalt kötelezettsége teljesítéséhez.

4. §

A mérnök szakmai ügyekben mindenkor kifogástalan, elfogulatlan korrekt magatartást tanúsítson.

A mérnök:

- a) munkaadójának, illetve megbízójának tárjon fel minden általa ismert, érdekellentétet. A megfelelő időben tájékoztassa őket minden üzleti kapcsolatról, amely befolyásolhatja döntéseinek függetlenségét, vagy munkájának minőségét,
- b) pénzületi, vagy egyéb ellenszolgáltatást egyazon tevékenység, illetve mű keretében, vagy ehhez kapcsolódóan végzett munkájáért egyidejűleg több féltől csak valamennyi érdekelt fél teljeskörű tudomásával és egyetértésével fogadhat el,
- c) se közvetlenül, se közvetve ne igényeljen, ne fogadjon el pénzületi, vagy más ellenértéket harmadik féltől, vagy azok képviselőitől munkáltatója, vagy megbízója olyan munkájával kapcsolatban, amelyért ő a felelős,
- d) személyes előnyért ne tegyen szakmailag kifogásolható és etikátlan engedményt a munkaadója, vagy megbízója részére még akkor

sem, ha ezzel állását, vagy megbízását veszélyezteti,

- e) hatóság, vagy más szervezet tagjaként, tanácsadójaként, különösen köztisztviselőként, illetve közalkalmazottként ne vegyen részt olyan szakmai munkákat illető döntések meghozatalában, amelyek kidolgozásában mérnöki működése során maga, vagy vállalkozása részt vett, és ne hozzon olyan döntést, illetve ne befolyásolja olyan döntés meghozatalát, amely cselekménye nyomán, vagy következtében ő maga, közeli hozzátartozója (Ptk. 685. § (b) bek.) vagy olyan vállalkozás, amelyiktől jövedelemhez jut, bevételre tesz szert,
- f) A mérnök ne vállaljon olyan szakmai munkát (tervezést, szakértést, földmérést, stb.), amelynek elrendelt egyeztetésében (pl. szolgáltató részéről), engedélyezésében, jóváhagyásában, hatósági felügyeletében, bírálatában személy szerint ő, vagy az őt foglalkoztató szervezetben felettese, közvetlen munkatársa, vagy beosztottai, illetve tőle függőségben levő személyek járnak, illetve jártak el,
- g) ne kérjen és ne fogadjon el szakmai megbízást olyan megbízótól, akinél vállalkozásának valamelyik vezetője, vagy tisztségviselője közreműködik,
- h) vállalásainak - függetlenül attól, hogy ezek írásbeliek, vagy szóbeliek, - tegyen eleget,
- i) szolgáltatásai díját a szakmai követelmények megfelelő teljesítéséhez szükséges munka- és költségráfordítás, a vállalt felelősség, valamint a konkrét időszak értékviszonyai alapján az MMK által kiadott ajánlott díjszabás figyelembevételével határozza meg és tudomásul veszi, hogy az ajánlott kamarai díjszabás szerinti minimális díjnál alacsonyabb ellenértékben történt vállalása esetén a kamara Érdekérvényesítő Bizottsága a szolgáltatás minőségét és értékarányát szigorúbban vizsgálhatja, minősítheti és szakmai hiányosság esetén eljárást indíthat.

5. §

A mérnök munkavállalási ügyekben kerüljön minden félrevezető cselekedet.

A mérnök:

- a) ne hamisítsa meg és ne tegye lehetővé, hogy félreértelmezzék a maga, vagy munkatársai tudományos, vagy szakmai felkészültségét. Ne ferdítse és ne túlozza el korábbi megbízásaiban viselt felelősségét,
- b) ne ajánljon fel, ne adjon, ne kérjen és ne fogadjon el sem közvetlenül, sem közvetve semmilyen pénzüdományt, amellyel befolyásolhatja, vagy amelyet a közvélemény joggal úgy értelmezhet, hogy képes befolyásolni, egy közpénzből fizetett megbízás odaítélését,
- c) a munka megszerzése érdekében ne ajánljon fel senkinek ajándékot, vagy más értékes adományt (pl. pénzt), kivéve, ha a díjazottat (ügynököt, ügynökséget) a juttatás (jutalék, százalék, díj) hivatalosan megilleti,
- d) ne vegyen részt olyan pályázat kiírásában, elbírálásában, amelynél joggal feltételezhető, hogy a pályázók esélyegyenlősége nem biztosított. Az esély-egyenlőség biztosítottnak fogadható el, ha a

versenyeztetést a mellékelt „Ajánlás a mérnöki, ill. építészeti szolgáltatások ajánlatok

versenyeztetésével végzett odaítélési eljárása” szerint végzik.

B. SZAKMAI KÖTELEZETTSÉGEK

6. §

A mérnök valamennyi szakmai kapcsolatában őrizze meg a legteljesebb függetlenségét.

A mérnök:

- ismerje el saját tévedését és tartózkodjék attól, hogy megkísérelve rossz döntésének igazolását, eltorzítsa, vagy megmásítsa a tényeket,
- hívja fel megbízói, illetve munkaadója figyelmét, ha úgy ítéli meg, hogy egy mű nem lesz sikeres,
- ne csábítson el hamis, vagy félrevezető érveléssel munkaerőt másik munkaadótól.

7. §

A mérnök:

- hivatása gyakorlása során ne sértse meg a mérnöki szakma szabályait, és kötelezőnek elfogadott követelményeit, a műszaki dokumentáció készítése és az azzal kapcsolatos ügyintézés során mindenkor az elvárható gondossággal, késedelem nélkül, körültekintéssel járjon el és adjon ügyfelének rendszeres tájékoztatást,
- mindig törekedjék a közérdeket szolgálni, ezért ne készítsen, ne írjon alá, és ne hitelesítsen olyan terveket, illetve előírásokat, amelyek az emberek egészsége és jóléte szempontjából nem kellően biztonságosak és nem felelnek meg a technika mindenkor általánosan elfogadott műszaki színvonalának,
- ha az ügyfél, vagy a munkaadó szakszerűtlen megoldáshoz ragaszkodik, akkor tájékoztassa arról az illetékes hatóságokat és az illetékes mérnöki kamarát, valamint lépjen vissza a műben való részvételtől.

8. §

A mérnök kerüljön minden olyan magatartást, vagy tevékenységet, amely a szakma hitelét rontja, vagy félrevezeti a közvéleményt.

A mérnök:

- ne tegyen a tények alapvető félremagyarázását tartalmazó, az egyértelműséghez szükséges alapvető tényeket elhallgató, vagy indokolatlan várakozások ébresztésére szánt, illetve arra alkalmas megállapításokat,
- publikációiban és szakcikkeiben mások érdemi munkáját ne tüntesse fel a saját eredményének,
- saját érdekét ne érvényesítse a szakmai becsület rovására,
- ne alkalmazzon más személyt, társaságot, vagy vállalatot fedőszervként etikátlan cselekedethez.

9. §

A mérnök jelenlegi, vagy korábbi megbízójának, beosztottjának vagy munkaadójának üzleti ügyeiről, vagy műszaki eljárásairól ne hozzon nyilvánosságra bizalmas információt azok egyetértése nélkül ellenkező

szabályozás (szerződés, munkaköri leírás) hiányában mindaddig amíg az jogi védelem alatt áll. A mérnök csak munkaadója egyetértésével vehet részt olyan mű létrehozásában, amelyben a kizárólag a munkahelyén megszerezhető különleges és speciális ismereteit hasznosíthatja.

10. §

A mérnököt szakmai tevékenységében ne befolyásolják azzal ellentétes érdekek.

A mérnök:

- ne engedje, hogy az anyag-, gyártmány-, illetve szerkezetszállítók anyagi, vagy más szolgáltatással rábírák, hogy terméküket tevékenységében, vagy művében előnyben részesítse,
- olyan munkában, amelyért ő a felelős, ne fogadjon el se közvetlenül, se közvetve jutalékot, vagy juttatást olyan vállalkozóktól, akik ismert üzleti kapcsolatban vannak a mérnök megbízójával, vagy munkaadójával, a megbízója vagy munkaadója bizonyítható hozzájárulása nélkül.

11. §

A mérnök ne akarjon magának anyagi előnyt, állást, előmenetelt, megbízást szerezni más mérnökök igazságtalan bírálatával, sem más kétes módszerekkel.

A mérnök:

- ne kérjen, ne javasoljon és ne fogadjon el olyan megbízást, amely szakmai ítélőképességére nézve esetleg kompromittáló feltételhez van kötve,
- ne használja munkaadója berendezéseit, anyagain, laboratóriumát, irodahelyiségét magángyakorlat folytatására, annak engedélye nélkül,
- ne fogadjon el ellenszolgáltatást se alkalmazottól, se munkaközvetítőtől azért, mert munkát adott,
- ne bírálja alaptalanul más munkáját; ne okozzon kárt másnak azzal, hogy sérti annak szakmai hírnevét, kilátásait, munkaviszonyát, üzletmenetét.

12. §

A mérnök bízson meg a más mérnök által végzett szakszerű munkában és ismerje el mások szellemi tulajdonát.

A mérnök:

- saját munkájával kapcsolatban nevezze meg azt a személyt, vagy személyeket is, akiknek védett szellemi termékét, tervét, találmányát, tanulmányát vagy más alkotását munkája során tudottan felhasználta,
- ne másoljon le és ne használjon fel a tulajdonos kifejezett (írásban bizonyítható) engedélye nélkül semmit ami annak szellemi terméke (találmánya, terve, szoftverje, szerzői alkotása stb.),

- c) kössön előzetes egyezséget, mielőtt olyan, másokkal közös feladatot vállal, amelyhez más mérnöknek szerzői, vagy szabadalmi jogok érvényesítésére alkalmas tervei, fejlesztései, újításai, szabadalmi vannak, ezen tulajdon-, illetve használat jogára vonatkozóan,
- d) más által készített műszaki alkotás, terv újabb felhasználásában, megváltoztatásában, áttervezésében, véleményezésében úgy vegyen részt, vagy vállaljon szerepet, hogy az a korábbi tervező jogos érdekeit (pl. szerzői jogát, szóbeli vagy írásos megállapodását, tervezői díjának kiegyenlítését, stb.) ne sértse, és a mű célul kitűzött használati értékét ne csökkentse. A véleményezési tilalom nem korlátozhatja a zsűrizést.

Az alkalmazott mérnök írásban tájékoztassa felettesét, ha a más által készített műszaki alkotás, terv újabb felhasználásában, megváltoztatásában, áttervezésében annak etikusságát – a szakági részeket is beleértve – kérdésesnek látja. Ilyen munkát csak akkor végezhet, ha felettese – a tájékoztatás ellenére – igazolható módon a tevékenység folytatására utasította. Az etikátlan munkavégzés ténye megállapítható akkor is, ha arra a mérnök beosztottként vagy vállalati érdekek miatt kényszerül.

Kivétel

- ha a véleményt, ajánlatot az arra jogosult nyomozó hatóság vagy bíróság kirendelésben kérte a jogosultsággal rendelkező szakértőtől;

- ha a kivitelező illetékese, vagy a tervellenőr, a szakértő megbízása keretében a hatályos előírással és/vagy szabványokkal ellentétben lévő megoldást talált, javaslatot tehet javításra, gazdaságosabb megoldásra, feltéve, hogy annak teljesítését a tervezője felszólítás ellenére ésszerű határidőre nem vállalja, akkor ezt más jogosan megteheti.
- e) az alkalmazottja által önállóan létrehozott szellemi terméket kezelje erkölcsi szempontból az alkalmazott szellemi tulajdonaként.

13. §

A mérnök más mérnökkel és technikusokkal információt és tapasztalatot cserélve működik közre a szakmai hatékonyság növelésében és törekedik arra, hogy a felügyelete alatt dolgozók szakmai fejlődésének és előrehaladásának lehetőségét biztosítsa.

A mérnök:

- a) alapos indok nélkül ne akadályozza, sőt ösztönözze beosztottait (szakmai, nyelvi) továbbtanulásukban,
- b) ne akadályozza mérnök-beosztottait, hogy szakmai és műszaki rendezvényeken részt vegyenek, előadásokat hallgassanak és tartsanak,
- c) leendő alkalmazottját lássa el minden információval a munkafeltételekre, a munkahelyi beosztására vonatkozóan, majd mint munkatársát folyamatosan tájékoztassa minden ezzel kapcsolatos változásról.

C. A JOGI SZEMÉLY NEVÉBEN ELJÁRÓ MÉRNÖK ETIKAI KÖTELEZETTSÉGEI

14. §

A jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli társaság nevében eljáró mérnök a mérnöki etikát sértő tanácsot,

utasítást ne adjon, ilyen intézkedést ne tegyen. Vállalja a személyes etikai-fegyelmi felelősséget azokért a tettekért, amelyeket a jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli társaság nevében cselekedett.

D. A KAMARAI KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTÉSE

15. §

A mérnök:

- a) ismerje el kötelezőnek és teljesítse a kamarai törvényben, a kamara belső szabályzataiban és jogerős határozataiban a tagra/tagokra előírt kötelezettségeket, valamint az elvállalt kamarai megbízatásokkal járó feladatokat (beleértve, pl. a tagdíj határidőre való megfizetését, a fegyelmi büntetés végrehajtását, a vitás ügyek egyeztetésére

közösen elfogadott „alávetési nyilatkozat” megtartását és vállaljon teljes felelősséget minden nyilatkozatáért, stb.),

- b) ne tanúsítson a kamarai tagsághoz méltatlan emberi magatartást.

**E. A MÉRNÖKI KAMARÁK ETIKAI FEGYELMI-FELÜGYELETE ALATT ÁLLÓ,
DE MÉRNÖKI KAMARAI TAGSÁGGAL NEM RENDELKEZŐ SZEMÉLYEKRE VONATKOZÓ
KÜLÖN ETIKAI-FEGYELMI SZABÁLYOK**

16.§

A Magyar Mérnöki Kamara hivatalos Névjegyzékében szereplő, de kamarai tagsággal nem rendelkező személy hivatásának gyakorlása során ne sértse meg

a) a mérnöki, illetve építészeti tevékenység szakmai szabályait,

b) ne tanúsítson etikátlan magatartást, ne folytasson olyan tevékenységet, ami a Magyar Mérnöki Kamara Etikai-fegyelmi Szabályzatában megfogalmazott etikai-fegyelmi szabályokba ütközik.

c) A „mérnök” címet, annak bármely szókombinációban, illetve szóösszetételben megjelenő változatát, csak az

használhatja, aki felsőfokú műszaki szakképzettséggel rendelkezik.

d) Az 1996. évi LVIII. törvény 35. § (1) bek. c) és d) alpontja szerinti büntetéseket a kamarai tagsággal nem rendelkező, de a kamarai névjegyzékben szereplők esetében, értelemszerűen a névjegyzéki viszonyra kell alkalmazni, illetve azon műszaki ellenőrök, valamint felelős műszaki vezetők ellen – akik a kamara Etikai-fegyelmi Szabályzatát elfogadták – a tagsági viszony felfüggesztése és kizárás helyett a 244/2006. (XII.5.) Korm. rendelet 10. § (1) bek. e) pontja szerinti intézkedést kell kezdeményezni.

II. A FEGYELMI ELJÁRÁS RENDJE

BEVEZETŐ

Az etikai-fegyelmi ügyeket választott etikai-fegyelmi bizottság bírálja el első és másodfokon. A bizottságok minden más kamarai testülettől és tisztségviselőtől függetlenek.

1. AZ ELSŐ FOKÚ ELJÁRÁS

1.1 Az eljárás kezdeményezése

1.1.1 A panasz

- a) A fegyelmi eljárás írásban benyújtott etikai panasszal kezdeményezhető annál a területi kamaránál, ahol a panaszolt kamarai tagságát nyilvántartják (illetékesség).
- b) Etikai panasznak akkor van helye, ha a panaszos véleménye szerint a panaszolt (szándékosan, vagy gondatlanul) megsértette a Magyar Mérnöki Kamara (MMK) Etikai-fegyelmi Szabályzatának Etikai-fegyelmi Kódexét (EK).
- c) A panaszban a panaszos lehetőleg jelölje meg, a panaszolt magatartás időpontját és hogy az az akkor érvényes EK melyik pontját, milyen értelemben sérti, továbbá azt is, hogy a sérelmet miként tudja bizonyítani (dokumentumok, szóbeli meghallgatás, megkeresés). Előbbiek hiánya esetén a panaszost hiánypótlásra kell felhívni.

1.1.2 A panaszos

A panasz előterjesztője a panaszos.

Panaszos lehet

- bármely természetes vagy jogi személy, jogi személyiség nélküli társaság,
 - bármely hatóság,
 - a hivatalból indított eljárásban a mérnöki kamara bármely tisztségviselője, az ügyben eljárásra illetékes etikai-fegyelmi bizottság elnökének és tagjainak kivételével,
 - maga a panaszolt (önmaga ellen kért vizsgálat).
- Panaszolt nem lehet ugyanabban az ügyben panaszos, az ellene indult eljárás jogerős lezárása előtt.

1.1.3 A panaszolt

- a) A panaszolt(ak) az(ok) a személy(ek), aki(k) ellen a panasz irányul.
- b) A területi mérnöki kamara (MK) a tagjai között nyilvántartott mérnök(ök) és az általa a Tervezői és Szakértői Névjegyzékbe felvett nem kamarai tag(ok) ellen benyújtott panaszokkal foglalkozik. Ha a panaszoltak több területi mérnöki kamara által nyilvántartott személyek, akkor az érintett kamarák Etikai-fegyelmi Bizottságainak (EB) elnökei együttesen döntenek az adott ügyben alkalmazható eljárásról. Ez lehet az eljárás átengedése, vagy közös bizottság

létrehozása. Ha több panaszolt ellen azonos panaszok, vagy ha ugyanazon panaszolt(ak) ellen több panasz érkezik 30 napon belül, akkor azok egy eljárásba egyesíthetők.

1.1.4 A fegyelmi eljárás megindításának előzetes vizsgálata

- a) A beérkezett panaszt a területi kamara titkára 3 munkanapon belül az EB ügyeknek nyitott külön nyilvántartóban iktatja (ezt a számot a továbbiakban az ügyben keletkezett minden iraton szerepeltetni kell) és az EB elnökéhez (távollétében helyetteséhez) továbbítja első vizsgálatra.
- b) Az EB elnöke – a kézhezvételtől számított 5 munkanapon belül dönt a panasz befogadásáról.
- c) Nem fogadható be a panasz ha
 - az nem tartalmazza egyértelműen a panaszos, vagy a panaszolt személyét, a panasz tárgyát, vagy hiányzik a panaszos aláírása, illetve képvisellel benyújtás esetén a képviselőnek adott írásbeli meghatalmazás;
 - a sérelmezett cselekmény elkövetésétől számított 3 év után terjesztették elő;
 - az a bírósági hatáskörbe tartozó üggyel foglalkozik. Kivételek ha az ügynek jogerős ítélettel való lezárása után a panaszos kizárólag etikai mérlegelés alá eső, a bírósági eljárással nem érintett magatartást panaszolt;
 - az etikai-fegyelmi bizottság elnökének megítélése szerint az ügy nem etikai, illetve az nem tartozik a területi mérnöki kamara illetékességébe;
 - a panaszt a társkamara elbírálta, jogerős határozattal lezárta és továbbítását hivatalból nem rendelte el.

d) A be nem fogadott panaszt az EB elnöke visszaadja az MK titkárának, az indok megjelölésével, aki 3 munkanapon belül tájékoztatja arról a panaszost, más szerv illetékessége esetén pedig intézkedik a panasz továbbításáról. A panaszos jogosult a be nem fogadott vagy hiányos panaszát megfelelő kiegészítéssel 15 napon belül megismételni, illetve a be nem fogadás ellen tiltakozni. Ez a határidő jogvesztő, amire a panaszos figyelmét fel kell hívni.

e) Az EB elnöke a befogadott panaszban, valamint a be nem fogadott, de megfelelően kiegészített panaszban megjelölt etikai vétség miatti eljárás megindítására és lefolytatására az EB tagjai közül 3 tagú eljáró bizottságot kér fel és kijelöli annak elnökét, akinek átadja az ügy iratait 3 munkanapon belül. Ugyanez az eljárás a be nem fogadás elleni tiltakozás esetén.

1.2 A fegyelmi eljárás

1.2.1 Az eljárás megindítása

a) Az eljáró bizottság felkérése után a területi kamara titkára 3 munkanapon belül értesíti a panaszost az

eljárás megindításáról és megküldi a panaszoltnak 8 napon belüli észrevételezésre a panasz másolatát. A panaszos értesítésének a tértivevényes postázása az eljárás megindításának napja. Amennyiben az eljárás megindítása a panasz beérkezésétől számított harminc napon belül nem történik meg, akkor a panaszos másik eljáró elsőfokú bizottság kijelölését kérheti, ha pedig három hónapon túli, akkor az eljárás elévült. (A késéssel okozott elévülés a titkár munkaügyi és az eljáró EB elnök etikai felelőssége.)

b) Az eljáró bizottság a felkért elnök 8 napon belül tájékoztatja az ügyről, feltárja az esetleges összeférhetetlenséget és gondoskodik az EB elnökével együtt az emiatt kizárt tag helyett másik tag bevonásáról, továbbá az esetleg szükséges iratok, információk beszerzéséről.

c) Amennyiben az ügynek építész vagy igazságügyi szakértői kamarai összefüggése is van, úgy az eljárás megindításáról az eljáró bizottság elnöke az illetékes társszervezetet értesíti, a tárgyaláson való közreműködésének felajánlásával.

d) Az előkészített ügy tárgyalására az eljáró bizottság elnöke határnapot tűz ki és arra legalább 8 nappal korábban postázva meghívja a panaszost, a panaszoltat (feleket), esetleges képviselőiket (az eljáró bizottság tagjai megnevezésével és az esetleges elfoglaltsági, összeférhetetlenségi kifogás bejelentésére való felhívással), a tanukat, a kamara titkárát, szükség esetén a szakmai tagozat képviselőjét és igénybe vehet - lehetőleg a kamarai tagok közül - szakértőt és jogi szakértőt. A felek távolmaradása az eljárás lefolytatását nem akadályozza.

1.2.2 A fegyelmi tárgyalás

a) A tárgyaláson meg kell hallgatni a megjelent feleket és képviselőiket, akik egymás előadására, nyilatkozatára, védekezésére észrevételeket tehetnek. Az eljáró bizottság tagjai kérdéseket tehetnek fel minden jelenlévőhöz, majd zárt körben (a felek és képviselőik kizárásával) határozatot hoznak, amennyiben egyhangú döntést alakítottak ki.

Eltérő vélemények esetén a határozatot szótöbbséggel kell hozni, de az eljáró bizottság bármely tagjának kérésére a területi kamara teljes EB ülése hoz szótöbbséggel határozatot. A tárgyalásokról, ülésekről jegyzőkönyvet kell készíteni. Terjedelmesebb ügy esetén tanácsos az elhangzottakat magnóra venni, a felek megerősítő nyilatkozatával együtt és azután kell a jegyzőkönyvet írásba áttenni. A magnószalagot az ügy jogerős befejezéséig őrizni kell.

c) A fegyelmi eljárást a megindításától számított 60 napon belül be kell fejezni. Az eljárás megindítási napjának azt a napot kell tekinteni, amelyen a vizsgálandó adatokat, információkat maradéktalanul szolgáltatják az etikai-fegyelmi bizottságnak. A 60 napos határidőbe viszont nem számít bele az eljárásnak előzetes adat, vagy információ beszerzése miatti felfüggesztés ideje.

d) A felfüggesztésről vagy az eljárás folytatását akadályozó egyéb körülményről a feleket értesíteni kell.

1.2.3 Határozat

a) A döntést a tárgyaláson az eljáró bizottság elnöke hirdeti ki. A szóban kihirdetett határozatot az elnök és a kamarai titkár 3 napon belül köteles a tárgyalási jegyzőkönyv keretében vagy külön írásba foglalni és aláírni.

b) Kivételesen utólag is meghozható a határozat, ha ahhoz be kell várni olyan új bizonyítékot, amit a felek ismernek és módjuk volt azt észrevételezni. Erről az ülésről is jegyzőkönyvet kell készíteni.

c) A kamara titkára a jegyzőkönyv alapján a megszövegezett határozatot 8 napon belül „tértivevényes kézbesítéssel” kiadmányozza a feleknek és képviselőiknek, valamint tájékoztatásul az eljárásba bevont szakmai tagozatnak.

d) A határozatnak tartalmaznia kell: az egyértelmű döntést; a vétség elkövetésekor érvényes és alkalmazott etikai-fegyelmi szabályzat keltét; az etikai-fegyelmi kódex megsértett előírása számának megjelölését; valamint a jogorvoslati lehetőséget, annak határidejével együtt és a felek fellebbezési jogukról történt esetleges lemondásának tényét.

1.2.4 A határozat fajtái

a) Elmarasztaló határozat, az 1996. évi LVIII. törvény 35.§ (1) bekezdése szerinti büntetés kiszabásával.

b) Elutasító határozat, ha

- a befogadás indokolatlannak bizonyult,
- a bejelentés alaptalannak bizonyult,
- a panasz tárgyát képező cselekményt nem sikerült bizonyítani és további eljárás esetén sem várható eredmény,
- a panasz tárgyát képező cselekmény elbírálhatósága elévült, kivéve ha a panaszolt maga kéri az érdemi határozat meghozását,
- az eljárás során nem etikai vétség, hanem jogszabályba ütköző magatartás alapos gyanúja merült fel és az EB ezért az ügyet az illetékes hatósághoz továbbítja, vagy javasolja a panaszosnak ügyének más fórum elé terjesztését.

c) Megszüntető határozat, ha

- a panaszos visszavonja panaszát.

1.2.5 Nyilvántartás

A területi kamara titkára figyelemmel kíséri a határozatok jogerőssé válását és gondoskodik a jogerős büntetésnek a kamarai nyilvántartásban való feltüntetéséről, majd 3 év elteltével annak törléséről. Feladata továbbá az iratok legalább 5 évig terjedő megőrzése.

1.2.6 Nyilvánosságra hozatal

a) Az EB határozatait jogerőre emelkedés után – az EB döntésétől függően - nyilvánosságra lehet hozni, a Mérnök Újságban. A közleményről az EB elnöke gondoskodik.

b) A panaszolt nevét, a tagsági viszonyt felfüggesztő és a tagságból kizáró jogerős büntetés esetén a közleményben nyilvánosságra kell hozni, más marasztalásnál csak akkor, ha ezt a jogerős határozat elrendeli.

c) Az EB dönthet arról is, hogy a fegyelmi határozatról a panasszal érintett tevékenységet engedélyező

(felügyelő) hatóságot, és/vagy a panaszos munkaadóját értesíteni kell.

1.3 Összeférhetetlenség

- a) Az etikai-fegyelmi ügy intézésében nem vehet részt az, akinek bármelyik érintett féllel összeférhetetlenséget, elfogultságot okozó kapcsolata van. Az összeférhetetlenséget az érintett EB tag az eljáró bizottság elnökének, illetve annak elnöke az OEB elnökének köteles bejelenteni, de ezt bármelyik tag vagy ügyfél is bejelentheti.
- b) Összeférhetetlennek, minősül a közeli hozzátartozói viszony (Ptk 685. § b) pontja) illetve a távolabbi rokonság, a közös szakmai vagy üzleti tevékenységben 1 éven belüli együttműködés folytatása, valamint a bármelyik féllel való perben, haragban, vagy fölé-alárendeltségi viszonyban állás. Amennyiben a panaszos vagy a panaszolt és az elsőfokú eljárásra illetékes EB között összeférhetetlenség áll fenn, akkor az ügyet az OEB-hez kell 3 munkanapon belül felterjeszteni, az első fokon eljáró másik EB kijelölésére.
- c) Az összeférhetetlenséggel kapcsolatos vitában a teljes EB szótöbbségi szavazata dönt.
- d) Az összeférhetetlenség, vagy az elfogultság bejelentésének az eljáró bizottság tagja részéről történt elmulasztása etikai vétség.

2. A MÁSODFOKÚ ELJÁRÁS

2.1 Az eljárás megindulása

Az elsőfokú határozat ellen benyújtott fellebbezést a területi kamara titkára 3 munkanapon belül köteles az OEB-hez felterjeszteni.

A fellebbezés befogadását az OEB elnöke elutasíthatja, ha az határidő után, vagy jogosulatlantól érkezett. A be nem fogadás elleni panaszt a kijelölt bizottságnak kell tárgyaláson elbírálni.

2.2 Az eljárás lefolytatása

A másodfokú fegyelmi eljárás lefolytatására az 1.2 és 1.3 pontokban foglalt szabályok szerint kell eljárni, a következő eltérésekkel:

- a tárgyalásra a felek meghívása nem kötelező, de az összeférhetetlenségi kifogás előterjesztésére való felhívás ebben az esetben is kötelező;
- a határozatot a feleken kívül az első fokon eljáró területi kamara EB-nek is meg kell küldeni, a felterjesztett iratokkal együtt;
- a feltáratlan tények, bizonyítékok pótlására a másodfokú határozat elrendelheti az első fokú eljárás megismétlését, kiegészítését;

- a területi kamara titkára helyett az országos kamara titkárát kell érteni;
- az összeférhetetlenség esetei kiegészülnek az elsőfokú eljárásban részt vettek kizárásával.

3. KÜLÖNLEGES ELJÁRÁSOK

- a) Az etikai-fegyelmi eljárás 1. és 2. pontban leírt szabályaitól eltérően kell az ügyben I. és II. fokon eljáró bizottságot megalakítani, ha a panaszolt a területi kamara Etikai-fegyelmi Bizottság, vagy az Országos Etikai-fegyelmi Bizottság illetve ha az MMK elnöke, valamint ha a panaszos az országos kamarától másik első fokon eljáró etikai-fegyelmi bizottság kijelölését kéri, mivel a területi kamara 30 napon belül nem kezdte meg az eljárást, vagy ha a területi EB kér másik EB kijelölését, mivel nem áll rendelkezésére három elfogulatlan tag, illetve ha a panaszolt az EB bármelyik tagja.
- b) A területi kamara EB tagja elleni panasz esetén az OEB elnöke által kijelölt másik EB jár el I. fokon, míg az EB elnöke elleni panasz esetén az MMK Etikai-fegyelmi Bizottság elnöke által az OEB tagjai közül felkért öttagú, II. fokon az MMK elnöke által a Választmány tagjai közül felkért négy tag és a területi EB elnökök által rövid úton maguk közül választott egy tagból álló bizottság jár el.
- c) Az OEB elnöke elleni panaszt I. fokon az MMK elnöke által a Választmány tagjai közül felkért öttagú, II. fokon az MMK elnökség tagjaiból felkért öttagú bizottság bírálja el.
- d) Az MMK elnöke elleni etikai panasz esetén I. fokon a területi EB elnökök által maguk közül választott öttagú, II. fokon a Választmány tagjai közül az OEB elnöke által felkért négy tag és a területi EB elnökök által rövidúton maguk közül választott egy tagból álló bizottság jár el.
- e) Az illetékes területi kamarának az eljárás megindítására előírt 30 napos határidő elmulasztása miatti kérelemre a másik területi kamara kijelölésére az OEB elnöke jogosult és azt a kijelölt kamara csak az EB elnökének összeférhetetlensége esetén háríthatja el.
- f) A különleges eljárásra egyebekben az általános szabályokat kell értelemszerűen alkalmazni.

Budapest, 2007. május 19.

(Dr. Greschik Gyula)
OEB elnök

6/2007. (V.19.) MMK Küldöttgyűlési határozat szerint javítva.

III. KIVONAT AZ 1996. ÉVI LVIII. KAMARAI TÖRVÉNYBŐL

17. § (1) Az országos etikai-fegyelmi bizottság első ülésén tagjai közül elnököt választ.

(2) Az országos etikai-fegyelmi bizottság:

- a) a küldöttgyűlés elé terjeszti az etikai-fegyelmi szabályzatot, illetve annak módosítását, és
- b) lefolytatja a másodfokú szakmai és etikai-fegyelmi eljárást.

34. § (1) E törvény alkalmazásában szakmai és etikai-fegyelmi vétség

- a) a mérnöki, illetve építészeti tevékenység szakmai szabályainak,
- b) a kamara etikai-fegyelmi szabályzatában foglaltaknak szándékos vagy gondatlan megszegése.

(2) Szakmai és etikai-fegyelmi vétség esetén e törvény és az etikai-fegyelmi szabályzatban előírtak szerint kell az eljárást lefolytatni.

35. § (1) Szakmai és etikai-fegyelmi vétség esetén kiszabható büntetések:

- a) figyelmeztetés,
- b) pénzbírság, legfeljebb a kiszabás időpontjában érvényes közalkalmazotti alapilletmény összegéig,
- c) a tagsági viszony legfeljebb egy évig terjedő felfüggesztése,
- d) kizárás.

(2) A jogerősen kiszabott etikai-fegyelmi büntetést a kamarai nyilvántartásban fel kell tüntetni.

(3) A bejegyzett büntetést a nyilvántartásból három év eltelte után törölni kell.

36. § (1) Az etikai-fegyelmi bizottságok működését, a fegyelmi eljárás rendjét, az összeférhetetlenségi szabályokat a kamarák etikai-fegyelmi szabályzatában kell meghatározni.

(2)¹ Az eljárást első fokon a területi kamara etikai-fegyelmi bizottsága, másodfokon az országos kamara etikai-fegyelmi bizottsága folytatja le. Ha a területi kamara az eljárást a bejelentést követő 30 napon belül nem kezdi meg, a panaszos az országos kamarától kérheti másik, első fokon eljáró etikai-fegyelmi bizottság kijelölését.

(3) A megválasztott etikai-fegyelmi bizottságok tagjaiból az elnök által kijelölt háromtagú bizottság jár el az etikai-fegyelmi ügyben.

(4) A bizottságok a döntéseiket bizonyítási eljárás lefolytatása után hozzák meg, ebben az eljárás alá vont kamarai tag részvételi és védekezési lehetőségét (jogi képviselő igénybevételét) biztosítani kell.

37. § (1) Az etikai-fegyelmi eljárást a szakmai vagy etikai-fegyelmi vétség alapos gyanúja esetén az a területi kamara indítja meg, amelynek a gyanúval érintett személy a tagja. Az eljárás lefolytatását az érintett személy maga is kérheti, ez esetben az eljárást le kell folytatni.

(2)² Nem lehet etikai-fegyelmi eljárást indítani, ha az első fokú etikai-fegyelmi bizottság az eljárást a cselekmény tudomására jutásától számított három hónapon vagy az elkövetésétől számított három éven belül nem indítja meg. Ha a cselekmény miatt büntető- vagy szabálysértési eljárás indult, és az nem végződött felmentéssel, a három hónapos határidőt a jogerős határozatnak a kamarával való közlésétől, a három éves határidőt pedig az eljárás jogerős befejezésétől kell számítani.

(3) Az etikai-fegyelmi eljárást annak megindításától számított 60 napon belül be kell fejezni.

(4)³ Az első fokú határozat ellen, annak kézhezvételétől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye.

(5) Az országos etikai-fegyelmi bizottság etikai, illetve fegyelmi felelősséget megállapító másodfokon hozott határozata ellen az elmarasztalt tag a határozat kézbesítéséről számított 30 napon belül a területi kamara székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) bírósághoz fordulhat. A keresetnek a végrehajtás tekintetében halasztó hatálya van.

¹ A 36. § (2) bekezdés második mondatát az 1999. évi CXIV. törvény 10. §-a iktatta be 2000. január 1-jei hatállyal.

² A 37. § (2) bekezdésének szövegét az 1999. évi CXIV. törvény 11. §-a állapította meg 2000. január 1-jei hatállyal.

³ A 37. § (4) bek. szövegét a 2004. évi XLVII. törvény 9. §-a állapította meg 2004. június 6-i hatállyal.

IV. AJÁNLÁS A MÉRNÖKI, ILLETVE ÉPÍTÉSZETI SZOLGÁLTATÁSOK AJÁNLATOK VERSENYEZTETÉSÉVEL VÉGZETT ODAÍTÉLÉSI ELJÁRÁSRA

kiegészítően alkalmazva – ennek az „Ajánlás”-nak az értelemszerű alkalmazása indokolt. Nem (illetve csak

A mérnöki, illetve építészeti szolgáltatások (a továbbiakban: szolgáltatások) vállalatba adásánál Magyarországon kialakulóban van az egészséges piaci verseny. Megjelentek azonban a piaci verseny torzulásai is. Ugyanarra a feladatra adott ajánlatok – egyes esetekben – olyan szélsőségesen eltérőek, amely szélsőségek a kifarított piacgazdaságot követő országokban nem szokásosak, és nem is kívánatosak. E szélsőségek jelentkezése a versenyeztetéssel végzett odaítélési (a továbbiakban: versenyeztetési) eljárás hiányosságait valószínűsíti. Származhat ez abból, hogy az egyes ajánlattevők – az eljárás, illetve a kiírás hibájából – nem egyformán értelmezik, hogy részleteiben milyen szolgáltatásokat várnak el tőlük. Esetenként a benyújtott ajánlatokból sem egyértelmű, hogy az egyikben, illetve a másikban megajánlott szolgáltatások azonos mélységűek-e. Az ilyen eljárás nem biztosítja

- sem az összességében legelőnyösebb ajánlat kiválasztásának lehetőségét,
- sem az ajánlattevők esélyegyenlőségét.

A közbeszerzésekről szóló 1995. évi XL. számú törvény megalkotásának az volt a célja, hogy biztosítsa a közpénzekkel való gazdálkodás átláthatóságát, a széleskörű nyilvános ellenőrzést, a verseny tisztaságát. E törvény hatálya azonban nem terjed ki „a terület- és településrendezési terv, hatósági építési engedélyezési eljárást megelőző műszaki koncepcionális terv, hatósági építési engedélyezési tervdokumentáció, építési beruházás kiviteli terveinek, valamint a külön jogszabályban meghatározott területrendezési, építészeti és műszaki tervpályázat” mérnöki szolgáltatásokra, noha az előző mondatban jelzett célok ezek odaítélésénél is érvényesítendőek.

Az „Ajánlás a mérnöki, illetve építészeti szolgáltatások versenyeztetésével végzett odaítélési eljárására” (a továbbiakban: „Ajánlás”) célja:

- a mérnöki szolgáltatások versenyeztetési eljárásának javítása a fent jelzett hibák lehetőség szerinti kiküszöbölésével, de nem korlátozva az egészséges piaci versenyt;
- pártatlan eljárás biztosítása a legalkalmasabb szolgáltató kiválasztására.

Az „Ajánlás” alkalmazási területe:

Az „Ajánlás” alkalmazása ajánlott a mérnöki szolgáltatás versenyeztetéséhez minden olyan esetben, amelyben a mérnöki szolgáltatás nem tartozik a közbeszerzési törvény (Kbt.) hatálya alá, és amelyben ajánlatok versenyeztetésével lefolytatott eljárás alapján döntenek az odaítélésről.

A Közbeszerzési törvény hatálya alá eső mérnöki szolgáltatások odaítélése során főszabályként a Kbt. előírásait kell alkalmazni, amely lépésekre viszont a Kbt. nem intézkedik, abban – a Kbt. előírásaihoz

értelemszerűen) alkalmazható az „ajánlás” azokban az esetekben, amelyekben építészeti-műszaki tervpályázati eredményre támaszkodva döntenek az építészeti-műszaki szolgáltatás odaítéléséről.

Szolgáltatásnak minősül: az építészeti és a műszaki tervezés, település- és területtervezés, műszaki szakértés, műszaki ellenőrzés, beruházás lebonyolítás, integrált műszaki szolgáltatások; az ezekkel összefüggő tudományos és műszaki tanácsadás, műszaki mérés, vizsgálat és elemzés.

Az „Ajánlás”-t kidolgozták:

- Magyar Mérnöki Kamara (MMK),
- Magyar Építész Kamara (MÉK),
- Magyar Tanácsadó Mérnökök és Építészek Szövetsége (TMSZ).

Az „Ajánlás” alkalmazásának etikai jelentősége

A mérnöki szolgáltatás versenyeztetésében résztvevő mérnöktől etikai vonatkozásban elvárható [idezve a Magyar Mérnöki Kamara Etikai-fegyelmi Kódexének 5. § d) szakaszát]:

„A mérnök ne vegyen részt olyan pályázat kiírásában, elbírálásában, amelynél joggal feltételezhető, hogy a pályázók esélyegyenlősége nem biztosított.”

Az „esélyegyenlőség mércéjének” a jelen „Ajánlás”-t kell tekinteni.

Szabályozások az odaítélési eljárásról

A közbeszerzésekre Magyarországon a közbeszerzésekről szóló 1995. évi XL. számú törvény van hatályban. Ez az „Ajánlás” bevezetőjében felsorolt mérnöki szolgáltatásokat nem tekinti közbeszerzésnek. Részletezett szabályokat ad a közbeszerzésben az odaítélési eljárásra; több lépésnél változatokat közöl, amelyek közül az ajánlatkérő választhat.

Az Európai Közösségek Tanácsa 1992. június 18-án közreadta a 92/50/EGK sz. IRÁNYELV-et a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatási szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról. Ennek a hatálya a mérnöki, illetve építészeti szolgáltatás is beletartozik.

Az Európai Közösségek Tanácsa 1998. február 1-én közreadta a „Decentralised Implementation System” (DIS Manual) kézikönyvet, amely a mérnöki szolgáltatások versenyeztetésére ajánlott eljárást tartalmaz.

Az „Ajánlás” a magyar közbeszerzési törvényben rögzített odaítélési eljárást veszi – értelemszerűen – alapul, de az eljárás minden lépésével kapcsolatban

közli azokat az eltéréseket, szűkítéseket, - ha van ilyen – amelyekkel azok a mérnöki szolgáltatás versenyeztetéséhez alkalmazandók. Az eltéréseket a fenti EGK IRÁNYELV és a DIS Manual figyelembe vételével állapítottuk meg.

Az „Ajánlás” elvi alapjai

Az ajánlati eljárásban lényeges alapelv:

- az ajánlattevők esélyegyenlőségének biztosítása,
- a feladat és a bírálati szempontok előzetes közzététele, egyértelmű megfogalmazásban,
- a kiválasztás előre meghatározott és a kiírásban közzétett súlyozású szempontok alapján mérlegelt, az összességében legkedvezőbb ajánlat alapján történjék,

a súlyozásban:

- a szakmai, műszaki felkészültség és képzettség,
- az ajánlattevő vállalkozás(ok) és a felelős tervező(k) referenciái,
- a kiírt feladathoz megajánlott szolgáltatások mértéke,
- az ajánlattevő saját humán, műszaki és gazdasági erőforrásainak a feladat által igényelt kapacitáshoz viszonyított aránya,
- a vállalási ár

legyenek lényeges szempontok.

Az ajánlatadáshoz ne legyen követelmény díjazás-köteles alkotói-szerzői munka elvégzése; ha ilyen mégis felmerül, ezért előre meghatározott térítést kell biztosítani,

- a bírálat szakszerűsége és függetlensége (pártatlansága),
- a feladat és a felelősség mértékével arányos díjazás megállapítása,
- az ajánlati eljárás nyilvánosságának biztosítása.

Az ajánlattevők közötti kiválasztást befolyásolhatja a „korábbi munkakapcsolatban kialakult személyes bizalom”, de csak a nagyon közel azonos súllyal esélyesnek értékelt ajánlattevők közötti választásban.

AZ ELJÁRÁS

Az ajánlati felhívás fajtái

A mérnöki szolgáltatásra való felhívás közzététele (a 92/50/EGK IRÁNYELV-nek megfelelően) lehetőleg „nyílt” legyen, de indokolt esetben a „meghívásos eljárás” (legalább öt ajánlattevővel) is elfogadható.

„Előminősítési eljárás” alkalmazásával célszerű a meghívandókat kiválasztani, amikor egy nyílt eljárásra túl sok (8-10-nél több) jelentkező várható.

A díjmegállapítás fajtái

A díj biztosítson értékarányos fedezetet a munka szakszerű elvégzéséhez. Amely tételekre kamarai díjszabás áll rendelkezésre, az abban meghatározott díjakhoz közelálló érték tekintendő értékarányosnak. A nyilvánvalóan nem értékarányos díjat meghatározó ajánlatokat a mérlegelendő ajánlatok közül ki lehet zárni.

A díjmegajánlás módja lehet

- egyborítékos, amelynél az ajánlat valamennyi feltételét, beleértve a díjakat, ugyanabban a „borítékban” nyújtja be az ajánlattevő,
- kétborítékos, amelynél az első „borítékban” jelenik meg a díjak nélküli teljes műszaki ajánlat, és a díjak, tételesen részletezve, egy második (külön) „borítékban” kerülnek benyújtásra.

A díjmegállapítás fajtája lehet

- az ajánlatban rögzített díj szerinti,
- áralkuban kialakított díj szerinti. Ha áralkut alkalmaznak, a díjmegajánlás javasolt módja a kétborítékos rendszer.

Az áralku előtt a megrendelő, illetve annak az elbíráló/tanácsadó testülete elemzi és a kiírásban meghatározott értékelési módon pontozva rangsorolja az első borítékban benyújtott műszaki ajánlatokat. Meg kell határozni az összes ajánlattevő által elért műszaki pontszámok átlagértékét. Azokat az ajánlatokat, amelyeknek a műszaki értékelés során elért pontszáma nem érte el az átlagpontszám kétharmadát, a további eljárásból ki kell zárni, és a második borítékukat felbontatlanul vissza kell juttatni. Ekkor kell felbontani a versenyben maradt ajánlatok második borítékát, és az árajánlatokat is külön pontozni kell. Meg kell határozni a versenyben maradt ajánlatok műszaki pontszámainak az átlagértékét, valamint külön az árajánlatok alapján kapott pontszámainak is az átlagértékét. Olyan súlyozást kell a pontértékekre alkalmazni, hogy a műszaki pontok átlagértékének az árajánlati pontok átlagértékéhez viszonyított súlya 0,7/0,3 legyen. Ajánlatonként összesíteni kell a súlyozott műszaki és árajánlati pontszámokat, és ezek alapján rangsorolni kell az ajánlatokat. A legnagyobb súlyozottan összegzett pontszámú ajánlat tekintendő az összességében legelőnyösebb ajánlatnak. Ha áralkura kerül sor, az áralku tárgyalásokat azzal az ajánlattevővel kezdik meg, amelyik a legelőnyösebb ajánlatot tette. Amennyiben nem jutnak megállapodásra az első ajánlattevővel, azt írásban kell értesíteni, és új tárgyalásokat kell kezdeni a második ajánlattevővel, és így tovább mindaddig, amíg megfelelő megállapodás nem születik. Ha egy ajánlattevő egyszer már kiesett a résztvevők közül, azt ismételt tárgyalásra nem szabad behívni.

Az ajánlatok elbírálási módjai

Az elbírálás – akár nyílt, akár meghívásos a felhívás – „tárgyalásos” kell legyen, mert a szolgáltatás tárgyát, illetve tartalmát általában nem lehet a kiírásban kellő pontossággal meghatározni.

Nem szükséges tárgyalásos eljárást alkalmazni abban az esetben, ha a feladat minden kétséget kizáróan egyértelműen meghatározható.

Az ajánlati felhíváshoz az ajánlatkérő által készítendő dokumentáció (kiírás)

Az ajánlatkérőnek olyan mélységű kiírást kell készítenie, amelyből a megajánlandó mérnöki szolgáltatás, annak valamennyi követelményével, lehetőleg egyértelművé válik. Az ajánlati kiírásnak meg kell határozni, hogy az ajánlatkérő mely, és milyen mélységű kiinduló adatokat, szolgáltatásokat bocsát a mérnöki szolgáltatás kidolgozásához rendelkezésre. Ha

az ajánlatkérő a szolgáltatás valamely elkülöníthető részére alvállalkozót jelöl ki, ezt az esélyegyenlőség biztosításával teheti. Az ilyen alvállalkozónak az ajánlati részét a kiírás részeként kell kezelni, és mint ilyent kell az ajánlatba beépítve figyelembe venni. A kiírásnak az ajánlatok formai és tartalmi előírásait és az alkalmazásra kerülő bírálati eljárást is ismertetnie kell. A mérnöki szolgáltatást az összességében legelőnyösebb ajánlatot tevőnek kell odaítélni. A kiírásban nevesítve részletezni kell az elbírálás szempontjait, azok súlyát.

Az elbírálás szempontjai

A szempontok – azok tartalma, részletezettsége az ajánlat kidolgozására fordítandó munkaidő igénye tekintetében – igazodjanak a mérnöki szolgáltatás által érintett (befolyásolt) értékhez.

A mérnöki szolgáltatás versenyeztetésénél nagy fontosságot kell tulajdonítani az ajánlatot adó vállalkozó és alvállalkozói, továbbá – valamennyi érintett szakágra kiterjedően – a szolgáltatást felelősen kidolgozó mérnök szakmai, műszaki felkészültségének és képzettségének, a jogi és a természetes személyek referenciáinak. Garanciát helyes kikötni arra, hogy melyik munkarészt, azon belül szakágat, felelősséggel ki fogja kidolgozni.

Az elbírálásnál előnyt élvez:

- a szakterületenkénti saját személyi állomány és a műszaki felszereltség a kapacitásnak a feladattal arányos volta szempontjából,
- az ajánlattevőnél már bevezetett, illetve az ajánlatban felajánlott eljárás a szolgáltatás minőségellenőrzésére, minőségbiztosítására,
- hogy az ajánlattevő a kiírt feladat egészére, vagy részlegesen vállalkozik,
- a szolgáltatás díja.

Meg kell követelni, hogy az ajánlattevő az ajánlatában tételesen sorolja fel, hogy az objektum

- mely részeire vonatkozóan,
- melyik szolgáltatási (illetve terv-) fázisokban,
- melyik szakterületeken,
- milyen, illetve hány alternatívában fog szolgáltatni.

Az ajánlatok felbontása

Az ajánlatok felbontásával kapcsolatos – a közbeszerzési törvényben előírtakat rögzítő – jegyzőkönyvet ott és akkor (nem utólag) kell elkészíteni.

Az ajánlatok elbírálása

A kiírásban részletezni kell az elbírálás feltételeit, lebonyolítási módját, szabályait. Az ajánlatkérő a pályázat elbírálására legalább 3 tagú szavazati joggal rendelkező bizottságot hozzon létre. A bizottsági tagok és az ajánlattevők között ne álljon fenn összeférhetetlenség. Az összeférhetetlenség tekintetében a közbeszerzési törvény előírásait célszerű alapul venni. Az elbíráláson (esetleg csak véleményezési joggal) vegyen részt egy „független, harmadik (nem kiíró, nem versenyző) személy”. Harmadik személyként figyelembe vehetők a kamarák,

a TMSZ, nagy tekintélyű független szakmai egyesületek, szervezetek képviselői.

A „független, harmadik személy” részvétele fokozza a bírálók pártatlanságába vetett közbizalmat.

Az elbírálási eljárás – a nem minden kétséget kizáróan egyértelműen meghatározható, kiírható feladatok esetében – kétfordulós-tárgyalásos is lehet. A tárgyalásra az összes ajánlattevőt meg kell hívni.

Az első fordulóban tisztázni kell, hogy melyik ajánlattevő milyen tartalmú szolgáltatásra nyújtotta be az ajánlatát. Azokat az ajánlattevőket, akik elégtelen szolgáltatásra nyújtották be az ajánlatukat, a további eljárásból ki kell zárni. Amennyiben az elfogadható szolgáltatásra vonatkozó ajánlatok nem azonos szolgáltatási tartalmat, mélységet takarnak, ki kell egészíteni az ajánlatokat a két forduló között úgy, hogy azok lehetőség szerint összehasonlíthatóvá váljanak. Például, ha az egyik ajánlattevő valamely szolgáltatásra egy „egyszerűbb” szinten adott ajánlatot, és ez a szint is elfogadható lehet, fel kell kérni a többi ajánlattevőt, hogy erre az alternatívára is adjanak ajánlatot.

Az ajánlat tartalmával kapcsolatos kérdésekben helyes lehet az ajánlattevők konzultáción való eligazítása. A konzultációt az esélyegyenlőséget biztosító módon kell lebonyolítani, a kérdéseket és a válaszokat írásban kell rögzíteni, és valamennyi ajánlattevőnek meg kell küldeni. Ha egyes ajánlatok a mérnöki szolgáltatás díjára szokatlanul alacsony értéket állapítanak meg, akkor (az EKG AJÁNLÁS 37. cikke sz.) az ajánlatkérő – mielőtt elutasítaná ezeket az ajánlatokat – kérje be írásban az általa lényegesnek ítélt pályázati elemekre vonatkozó adatokat, és ezeket mérlegelve döntsön az elutasításról. Az ajánlatkérő figyelembe veheti az olyan objektív okokkal igazolt magyarázatokat, mint a szolgáltatásnyújtás módszerének vagy a választott műszaki megoldásoknak gazdaságossága, vagy az ajánlattevő számára rendelkezésre álló kivételesen előnyös feltételek.

A két forduló között az ajánlattevők az ajánlatukat belátásuk szerint módosíthatják. A módosított ajánlatokat a második forduló előtti meghatározott határidőre írásban kell benyújtani, az ajánlattevők jelenlétében bontani és jegyzőkönyvezni.

Az ajánlati kötöttség

A Polgári Törvénykönyv (Ptk.) 211. § kimondja, hogy „Aki szerződés kötésére ajánlatot tesz, ajánlatához kötve marad kivéve, ha kötöttségét az ajánlat megtevételekor kizárta.”

„Az ajánlattevő kötöttségének idejét meghatározhatja. ... Távollévőnek tett ajánlat esetében az ajánlati kötöttség annak az időnek az elteltével szűnik meg, amelyen belül az ajánlattevő – tekintettel az ajánlatban megjelölt szolgáltatás jellegére és az ajánlat elküldésének módjára – a válasz megérkezését rendes körülmények között várhatta. Jogszabály az ajánlati kötöttség idejét eltérően is szabályozhatja.”

A Ptk. 213. § (2) szerint: „Az ajánlattól eltérő tartalmú elfogadást új ajánlatnak kell tekinteni.”

A közbeszerzésekről szóló 1995. évi XL. törvény – a közbeszerzés hatálya alá esetekre – előírja:

Az ajánlati kötöttség az ajánlattételi határidő lejártától kezdődik.

(2) Az ajánlattevő az ajánlati felhívásban meghatározott elbírálási időpontot követően legalább harminc – építési beruházás esetén hatvan – napig kötvé van ajánlatához.”

A vállalkozási, illetve megbízási szerződés megkötése

A szerződéskötéskor ügyelni kell arra, hogy a tervezési tevékenység eredmény-kötelezettség alá esik, erre vállalkozási szerződést kell kötni. Egyéb mérnöki szolgáltatás, mint például a szakértés, szaktanácsadás, művezetés, nem esik eredménykötelezettség alá, ezekre megbízási szerződést kell kötni.

A Magyar Mérnöki Kamara kiadásában 1998. évben megjelent:

Dr. Árvay Ernőné: „A tervező-mérnök felelőssége a vállalkozási kapcsolatokban és a megbízásra végzett műszaki szakértésben”

Az ennek mellékletében található:

- tervezési vállalkozási szerződés,
- megbízási szerződés szakértői tevékenység ellátására,

mely mintákat ajánljuk a szerződés megfogalmazásához.

nevek nélkül, illetve esetleg nevek közlése mellett az anyag – a tanulság kedvéért – publikálható is.

Az „Ajánlás” kidolgozói vállalják, hogy a mérnöki és építészeti szolgáltatásokkal kapcsolatosan felmerülő döntőbíráskodási eljárásokban – felkérésre – részt vesznek, független döntőbíróági tagot delegálnak, illetve a döntőbíróági eljárás megszervezésére/lefolytatására is esetleg vállalkoznak. A FIDIC által regisztrált magyar és külföldi döntőbírók listája a TMSZ-nél rendelkezésre áll.

Szankciók, döntőbíráskodás

Az ajánlati eljárásban az esélyegyenlőséget sértő módon kiíró, illetve bíráló kamarai tagok tevékenysége a mérnöki etikába ütközik, és annak szabályai szerint kerül szankcionálásra.

Tagi kérésre a kamarák etikai bizottságai kivizsgálják azokat a mérnöki szolgáltatásra vonatkozó ajánlati eljárásokat, amelyekben gyanú merül fel arra, hogy valaki az etikai szabályokat megsértette. Az ajánlati eljárás résztvevői gyakran jogi személyek. Hasonlóan ahhoz, ahogyan a jogi személy tervezési jogosultsága a tervezésért általa felelősen igénybevett természetes személy jogosultságán alapul, az etikai vétségek is mindig a döntési helyzetben levő természetes személyek tevékenységén alapulnak. Ők felelősek a döntési körökben a jogi személynek felróható etikai vétségeikért, ezért a jogi személy tevékenységével összefüggő etikai eljárást az illetékes építészek és mérnökök, illetve az építészeti/mérnöki szolgáltatással kapcsolatos ajánlati eljárásban felelős személyek panaszolt tevékenységének vizsgálatára lefolytatják a kamarák etikai bizottságai. A TMSZ tagjait érintő etikai vizsgálatban indokolt a TMSZ tájékoztatása, illetve etikai bizottságának az eljárásba való bevonása.

Amennyiben az etikai panasz alaposnak bizonyul, két eset lehetséges:

- ha az etikailag elmarasztalandó személy mérnöki, illetve építész kamarai tag, az eljáró etikai bizottság a kamara etikai-fegyelmi szabályzata szerinti határozatot hoz,
- ha az etikailag elmarasztalandó személy nem mérnöki, illetve építész kamarai tag, az eljáró etikai bizottság nem hoz határozatot, de a tényállást kivizsgálja és rögzíti. A bizottság dönthet úgy, hogy az iratokat az általa indokoltnak tartott természetes, illetve jogi személyekkel megismerteti, továbbá